

Beslut

efter kvalitetsgranskning av
undervisningen i källkritiskt förhållningssätt
– fokus gymnasieskolan
vid Nacka gymnasium
i Nacka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Nacka gymnasium avseende verksamhetens kvalitet inom undervisningen i källkritiskt förhållningssätt- fokus gymnasieskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas undervisning i källkritiskt förhållningssätt till digitala och andra källor, med fokus på gymnasieskolan. I granskningen omfattar begreppet källkritiskt förhållningssätt både källkritik, källtillit och informationssökning. . Granskningen syftar till att besvara frågan:

I vilken utsträckning främjar undervisningen elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda såväl digitala som andra källor?

Kvalitetsgranskningen omfattar 30 gymnasieskolor hos både offentliga såväl som enskilda huvudmän. Urvalet omfattar en variation av skolor med avseende på geografisk spridning och storlek. Granskningen har genomförts av undervisningen i år 1 och 2 vid både yrkesförberedande och högskoleförberedande program i ämnena engelska, historia, naturkunskap (alternativt biologi, fysik, kemi), religionskunskap, samhällskunskap och svenska/svenska som andraspråk. Vid sidan av beslut till de granskade skolenheterna kommer även en övergripande rapport publiceras till våren 2024.

Granskningen genomfördes 10 maj 2023 av utredarna Arne Hellmark, Anna Alm och Roger Persson.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området vilket beskrivs i bilaga 1. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2. På varje område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en verksamhet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en verksamhet bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Fakta om verksamheten

Nacka gymnasium har cirka 2 200 elever och har kommunal huvudman. Skolan har både yrkes- och högskoleförberedande program. På skolenheten bedrivs undervisning inom följande program: Ekonomi, Naturvetenskap, Samhällsvetenskap, Teknik, Bygg och anläggning, El och energi, Introduktion och Anpassad gymnasieskola.

Lärarna på skolan arbetar i skolövergripande ämneslag samt arbetslag som utgår från respektive program. Yrkesprogrammen har 195 elever, de högskoleförberedande 1869 elever och introduktionsprogrammen 68 elever. Skolan leds av en rektor med hjälp av biträdande rektorer med ansvar för specifika program. Tre skolbibliotekarier är anställda med en total tjänstegrad på 250 procent.

Beslut:

Undervisning för att främja elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda digitala och andra källor

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Nacka Gymnasium i följande utsträckning.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda digitala som andra källor *i flera delar, men utvecklingsområden finns.*

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Rektorn behöver, tillsammans med lärarna och skolbibliotekarierna, förbättra samarbetet gällande undervisningen i källkritiskt förhållningssätt.
- Lärarna behöver förändra undervisningen i källkritiskt förhållningssätt så att eleverna får söka, värdera och granska andra typer av källor än textbaserade, så som bilder, videoklipp, ljud eller multimodala källor.
- Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att synliggöra behovet av att eleverna utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 7 december 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se.
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8458) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar.

Undervisning för att främja elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda digitala och andra källor

Kvalitetsgranskningen syftar till att granska i vilken utsträckning undervisningen främjar elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda såväl digitala som andra källor.

Det innefattar en granskning av hur lärarna arbetar för att utveckla och anpassa undervisningen till en föränderlig samhälls- och teknikutveckling samt till elevernas vardag. Samarbetet mellan lärare och skolbibliotekens personal har en viktig roll att fylla i det.

Granskningen innefattar också om ett källkritiskt förhållningssätt och metod ständigt är levande/närvarande i undervisningen genom både teoretiska resonemang och praktiska exempel. Detta innefattar prövningar av trovärdighet och relevans av både information och olika källor. Det gäller såväl text som bild, rörlig bild och ljud samt de plattformar som eleverna använder sig av.

Till sist innefattar granskningen hur eleverna får möjlighet att omsätta, utveckla och befästa sina källkritiska förmågor och förhållningssätt samt hur lärarna leder och stöttar elevernas utveckling av källkritiska förmågor.

Undervisningen främjar elevernas förmåga att söka och värdera information samt använda digitala som andra källor *i flera delar, men utvecklingsområden finns*.

Skolinspektionens granskning visar att det på Nacka gymnasium finns skolövergripande insatser, där bland annat skolbibliotekariernas arbete är välutvecklat och uppdaterat inte minst i förhållande till den tekniska utvecklingen. Men samarbetet mellan skolbibliotekarierna och lärarna samt lärarna emellan varierar i omfattning och det saknas samarbete över ämneslagsgränserna för en gemensam förståelse inom lärarkollegiet som grund för att utveckla undervisningen i källkritiskt förhållningssätt. Lärarna upplever dessutom svårigheter med att hålla sig uppdaterade i relation till den tekniska utvecklingen.

Det finns skillnader i undervisningen för källkritiskt förhållningssätt, både mellan ämneslagen men också mellan programmen på skolan. I vissa ämnen har lärarna återkommande genomgångar, till exempel av begrepp och källkritisk teori och metod. Dessutom kan lärare visa praktiskt hur källkritisk granskning genomförs. I andra ämnen och på vissa program är källkritik inte ett ständigt närvarande perspektiv. Olika typer av källor används i undervisningen, med det ligger en tyngdpunkt på källkritisk granskning av textbaserade källor snarare än av bilder, videoklipp och multimodala källor. Skolbibliotekarierna har, som en del av undervisningsmoment, genomgångar av hur informationssökning går till och vad utfallet av digitala sökmotorer påverkas av. Flera elever uppger dock i intervjuerna att de inte har tagit del av genomgångarna från skolbibliotekarier.

Granskningen visar till sist att det varierar i vilken omfattning eleverna ges möjlighet att tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt och i vilken omfattning lärarna då ger stöttning och ledning till eleverna. Särskilt i vissa ämnen får eleverna tillgång till stödstrukturer, bland annat i form av genomtänkt innehåll, givna källor att använda eller genom att eleverna får instruktioner i källkritisk metod. Alla elever får dock inte den vägledning som behövs för att de ska kunna få översikt, navigera och sovra när de söker information på internet. Slutligen varierar det på vilket sätt eleverna får återkoppling på sin tillämpning av ett källkritiskt förhållningssätt.

Samarbete för att utveckla undervisningen inom källkritiskt förhållningssätt

Granskningen visar att det finns skillnader i hur lärarna på Nacka gymnasium strävar efter att hålla undervisningen i källkritiskt förhållningssätt uppdaterad. Lärarna samarbetar visserligen inom ämneslagen för att utveckla undervisningen i källkritiskt förhållningssätt, såväl sinsemellan som med skolbibliotekarierna, men det sker i olika utsträckning och det saknas ett skolövergripande samarbete kring en gemensam förståelse av undervisningen i källkritiskt förhållningssätt. Lärarna upplever dessutom svårigheter med att hålla undervisningen uppdaterad i relation till den tekniska utvecklingen.

Utveckling av undervisningen i källkritiskt förhållningssätt

I granskningen kommer det fram att det varierar mellan ämnes- och arbetslag hur lärarna arbetar för att hålla undervisningen för källkritiskt förhållningssätt uppdaterad. Lärarna och rektorn beskriver att vissa ämneslag har ett mer utvecklat arbete än andra för på ett framgångsrikt sätt hålla undervisningen i källkritiskt förhållningssätt uppdaterad. Intervjuerna med eleverna visar även skillnader mellan programmen, såväl mellan yrkes- och högskoleförberedande program som inom olika högskoleförberedande program. Eleverna beskriver att lärarna i stora drag känner till vilka digitala världar de vistas i och berättar att lärarna har involverat sociala

medier och AI i undervisningen samt resonerat kring med dem om det utifrån etiska och källkritiska perspektiv. Eleverna ger exempel på att en lärare har tagit upp textgenererande AI generellt och mer specifikt hur ChatGPT kan basera påståenden på felaktig information.

Av intervjuer och material som Skolinspektionen har fått ta del av framgår att skolbibliotekarierna har ett välutvecklat arbete som spänner över områden så som digital käll- och sökkritik, medie- och informationskunnighet (MIK), faktaresistens, konspirationsteorier och "fake news" samt sökningar i databaser och bibliotekskataloger. Deras arbete är utöver det i hög grad uppdaterat och knyter an till de digitala världar som eleverna befinner sig i. Dessutom är arbetet inriktat på att fungera som en pedagogisk resurs för undervisningen och knyter an till aktuella styrdokument. Skolbibliotekarierna når eleverna i ordinarie undervisning i ämnen framför allt genom att lärare bokar in skolbibliotekarierna för att genomföra genomgångar. Skolbibliotekarierna arbetar även till viss del uppsökande. Deras genomgångar är ofta kopplade till en uppgift eller ett område som klassen arbetar med. Den intervjuade skolbibliotekarien beskriver att de inte erbjuder kompetensutveckling gällande källkritik för alla lärare, även om de samarbetar med arbetslagen kring frågorna. Vissa lärare uttrycker dock att de får information genom skolbibliotekariernas genomgångar med eleverna, om och när de bokas in till undervisningen.

Lärare beskriver att det saknas ett gemensamt förhållningssätt på skolan i arbetet med digital källkritik kopplat till teknisk utveckling och AI. Lärare berättar att de behöver mer kompetensutveckling för att möta den snabba tekniska utvecklingen. En lärare uppger också att hen själv saknar kompetensen att genomföra källkritisk granskning av andra typer av källor än textbaserade. Rektorn har identifierat lärarnas behov och uppger att de kommer att göra insatser för att tillgodose det under höstterminen 2023. Rektorn beskriver att det finns en strategi på skolnivå att samverkan med skolbiblioteket ska stärka vad eleverna tar med sig avseende medie- och informationskunnighet och källtillit samt hur lärarna får kompetens kring detta.

Samarbete i frågor som rör källkritiskt förhållningssätt

Granskningen visar att det saknas ett skolövergripande samarbete för undervisningen i källkritiskt förhållningssätt. Arbetet är delvis personbundet och sker främst inom ämneslagen i olika omfattning samt genom skolbibliotekariernas arbete. Ämneslagen för dock sällan dialog sinsemellan i syfte att ge eleverna en samlad bild av arbetet med källkritik, utifrån respektive ämnes specifika innehåll. Lärarna beskriver att det inte finns dialog mellan ämneslagen i frågor som rör källkritik. Även om det finns en övergripande strategi kring arbetet med källkritik på skolan och vissa ämnesövergripande uppgifter är det främst upp till varje ämneslag att samarbeta kring att utveckla undervisningen. En lärare i ett naturvetenskapligt ämne uppger exempelvis att hen förlitar sig på att undervisningen i källkritiskt förhållningssätt sker i andra ämnen. Eleverna berättar att det bara märks i vissa ämnen att lärarna samarbetar gällande källkritik och då när lärarna och/eller ämnena är del av samma

ämneslag. Eleverna beskriver till exempel att de får arbeta med olika referenssystem, beroende på vilken lärare de har. Arbetet med källkritiskt förhållningssätt beskrivs av rektorn som till viss del personbundet, särskilt i relation till samarbeten med skolbiblioteket. Detta är något som Nacka gymnasium har försökt att råda bot på genom sin kartläggning av skolbibliotekariernas arbete.

Huvudmannen uppger till Skolinspektionen att kartläggningen för läsåret 2022-23 visar att alla klasser på nationellt program utom år 2 och 3 på yrkesprogrammen har tagit del av planerade samarbeten med skolbiblioteket. Kartläggningen visar att alla elever på alla program tar del av skolbibliotekets introduktion till källor och informationssökning men att det utöver det är samarbeten med svenska och samhällskunskap som är vanligast även om det förekommer i andra ämnen. Även om skolbibliotekarierna strävar efter att besöka alla klasser med sina genomgångar beskriver en skolbibliotekarie att det är svårt att träffa alla elever givet skolans storlek. Elever på yrkesprogrammet bekräftar detta i intervju och säger att de ännu inte har haft en genomgång av skolbibliotekarierna. Rektorn och biträdande rektorn beskriver att skolans storlek är en utmaning för att få till utbyte mellan alla ämneslag och att ämneslagens arbete med källkritik är personbundet i viss utsträckning, men beskriver även att det finns gemensamma planer för elevernas progression inom källkritik som spänner över hela gymnasietiden. Som exempel beskriver rektorn att det förs diskussioner på arbetslagsnivå om arbetet med progressionsstrukturen, vilket sker på ett sätt där ämneslagens arbete överlappar med varandra.

Källkritiken är ständigt närvarande i undervisningen och involverar olika källor och uttryckssätt

Granskningen visar att ett källkritiskt förhållningssätt är ständigt levande i vissa ämneslag, men inte i alla. Undervisningen innehåller teoretiska resonemang och i viss mån praktiska exempel på hur information och olika källor kan granskas och värderas. Undervisningen involverar trovärdighet men resonemanget kring källors relevans är inte alltid utvecklat. Även om olika typer av källor används i undervisningen i ett källkritiskt syfte, ligger en tyngdpunkt på textbaserade källor.

Källkritiskt förhållningssätt i undervisningen

Granskningen visar att ett källkritiskt förhållningssätt genomsyrar undervisningen på Nacka gymnasium, men inte i alla ämnen eller program. Av intervjuer och material som Skolinspektionen tagit del av finns skillnader mellan yrkes- och studieförberedande program. I intervjun med elever från yrkesförberedande program framträder en bild av att de inte arbetar med källkritik i särskilt hög grad. Endast två till tre gånger under läsåret har de pratat om källkritik i undervisningen, berättar eleverna. Eleverna beskriver att de visserligen har arbetat med att använda källor, men att de inte har gått på djupet i de källkritiska perspektiven. Lärarna och

rektorn beskriver att det finns en risk för att eleverna i de yrkesförberedande programmen inte ges särskilt mycket undervisning gällande källkritik eftersom yrkesprogrammets samhällsvetenskapliga kurs är kortare än motsvarande kurser på högskoleförberedande program, samtidigt som den innehåller mycket stoff.

Även inom de högskoleförberedande programmen finns skillnader mellan olika ämnen. I vissa ämnen, som samhällskunskap, historia och svenska, är källkritiskt förhållningssätt ständigt levande och lärarna integrerar kontinuerligt aspekter som rör källkritik. Lärarna i de ämnena beskriver att de varje dag tar upp olika perspektiv på källkritik. Det är en bild som eleverna från de högskoleförberedande programmen delar. I de ämnen som genomsyras av ett källkritiskt förhållningssätt berättar eleverna att undervisningen har innehållit genomgångar av hur argumentationer kan underbyggas av fakta och baseras på källor, vilket innefattar analyser av avsändarens syften. Eleverna beskriver att lärare i samhällskunskap har undervisat om att vikten av att underbygga sina åsikter samt att ha förmågan att omvärdera sin tidigare kunskap. Vidare beskriver eleverna att undervisningen i samhällskunskap har tagit upp vad som kännetecknar pålitliga nyhetskällor och i samband med det tydliggjort att eleverna behöver förhålla sig kritiska till information som de tar del av via sociala medier, exempelvis TikTok. Eleverna beskriver att läraren knöt an diskussion till begreppet tillförlitlighet. Eleverna beskriver vidare att lärarna har förevisat vad som kännetecknar pålitliga källor och konkret gett tips om statliga myndigheter, nyheter från källor med redaktioner samt vad som skiljer dem från privatpersoner som avsändare. Samtidigt har lärarna visat att eleverna bör göra källkritisk granskning avseende avsändare, tendens och syfte med texter, även för pålitliga källor. Undervisningen i såväl samhällskunskap och engelska har dessutom och mer specifikt tagit upp desinformation och falska nyheter. Det relaterades dessutom till aktuella frågor, exempelvis det pågående kriget i Ukraina. Eleverna på högskoleförberedande program beskriver därutöver att lärarna har undervisat om källtillit och tekniker för hur eleverna kan nå det. Detta genom att undervisa om att om källor har olika åsikter om en fråga men ändå presenterar samma information, finns det goda grunder att lita på den informationen. Elever från högskoleförberedande program beskriver vidare att lärarna uppmanar eleverna att resonera kring om de anser att information som de möter kan anses rimlig. I andra ämnen, som de naturvetenskapliga, genomsyras undervisningen inte av ett källkritiskt förhållningssätt förhållningsätt. Eleverna från Teknikprogrammet beskriver att källkritiken inte är vanligt förekommande eller återkommande i undervisningen. En lärare i ett naturvetenskapligt ämne beskriver att hen förlitar sig på att undervisning för att utveckla elevernas källkritiska förhållningssätt sker i andra ämnen. Trots dessa övergripande beskrivningar av att källkritiken inte är ett perspektiv som genomsyrar undervisningen i dessa ämnen beskriver dock lärarna och eleverna vissa exempel. Läraren beskriver dock att det även i naturvetenskapliga ämnen inte räcker med att eleverna når korrekt svar, utan att de också behöver använda sig av otvivelaktiga

källor för att nå dit. Intervjun med elever från högskoleförberedande program beskriver dessutom att undervisningen i fysik har innehållit moment där läraren har förevisat hur ChatGPT kan skriva labbrapporter. Då har läraren även poängterat för eleverna att de behöver förhålla sig kritiskt till hur textgenererande AI hanterar källor. Granskningen visar att undervisningen inte alltid åskådliggör behovet av att utveckla ett källkritiskt förhållningssätt. Även om såväl lärare som elever på högskoleförberedande program ger flera exempel på att undervisningen knyter an till aktuella frågor beskriver båda grupperna arbetet med källkritik som instrumentellt. Eleverna beskriver att de kan uppleva arbetet med källkritik som repetitivt och tråkigt. Även lärarna vittnar om en liknande problematik, att eleverna följer arbetet som en checklista. Det finns dock exempel på uppgifter som tycks väcka engagemang för ett källkritiskt förhållningssätt hos eleverna. Ett exempel, som en språklärare lyfter, är en uppgift där läraren och eleverna jämför svenska och amerikanska val.

Även om vissa elever från högskoleförberedande program ger exempel på att lärare har pratat om AI-genererade bilder och videor framgår det av intervjuerna att det inte rör alla elever, framförallt inte de som läser yrkesprogram.

Lärarna beskriver att de har arbetat med så kallade "filterbubblor". De beskriver att de har mött elever som är övertygade om sakförhållanden i specifika områden, baserat på information som de fått via internetforum och sociala medier. Trots att lärarna ger återkoppling till elever kring sakförhållandena, utmanar dem genom att presenterar information och vetenskapliga studier som motsäger elevernas övertygelser och visar på andra perspektiv upplever lärarna att dessa elever har ett motstånd mot att ta till sig informationen. Det är en svår utmaning, berättar lärarna. Elever och lärare på yrkesprogrammen beskriver vidare att aktuella och kontroversiella ämnen tenderar att dyka upp i de yrkesförberedande kurserna. Eleverna beskriver att det är lättare att prata med yrkeslärarna eftersom de arbetar på ett informellt sätt tillsammans med dem, till skillnad från hur eleverna på yrkesprogrammen förhåller sig till de gymnasiegemensamma ämnena. Eleverna från yrkesprogrammen beskriver att de där istället strävar efter att få bra betyg. Rektorn beskriver att det är hos yrkeslärarna som heta frågor, så som den kontroversiella internetprofilen Andrew Tate, kan dyka upp.

Prövningar av trovärdighet och relevans

Granskningen visar att lärarna i varierande omfattning undervisar om teoretiska resonemang och visar på praktiska exempel på hur information och källor kan granskas och värderas. I ämnen som i hög grad arbetar med källkritik innehåller undervisningen teoretiska genomgångar av källkritiska begrepp och perspektiv och lärarna visar praktiskt hur eleverna kan granska och värdera information. Undervisningen på Nacka gymnasium tar upp källkritiska begrepp och teoretiska resonemang med viss tyngdpunkt på aspekter som rör avsändare. Vid större uppgifter arbetar eleverna även med referenssystem. Eleverna från de högskoleförberedande

programmen beskriver att lärarna i språk- och samhällsvetenskapliga gymnasiegemensamma ämnen återkommer till källkritiska begrepp, perspektiv och aspekter i undervisningen. Enligt eleverna går lärarna i dessa ämnen alltid igenom begreppen tid, tendens och oberoende samt tar i historia även upp de mer ämnesspecifika begreppen primära och sekundära källor. Enligt vissa elever tittar de på vem som har skrivit texten och när den är skriven samt om avsändaren vill påverka beskriver andra elever om att de framför allt har pratat om vad som kännetecknar en trovärdig källa. Lärarna å sin sida berättar att de går igenom avsändare, syfte och tendens i undervisningen. Beskrivningar av hur undervisningen tar upp begreppet relevans utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt, eller på andra sätt tar upp fler aspekter än analys av avsändare, är relativt frånvarande i intervjuerna med eleverna och lärarna.

Även om eleverna beskriver att lärarna sällan praktiskt visar hur granskning av värdering av källor går till, framkommer flera exempel på hur lärarna visar hur källkritiska analyser genomförs. Lärarna. Lärare kan exempelvis visa elevexempel på vad lärarna bedömer som såväl utmärkta källkritiska analyser som sådana analyser som kan utvecklas samt peka på hur mindre bra analyser kan utvecklas. En lärare i svenska har vidare visat hur de kan hitta om en skribent uttrycker en åsikt i en text, berättar eleverna. Eleverna beskriver vidare att lärarna kan förevisa hur texters trovärdighet kan provas, genom att visa eleverna hur de kan titta på texters referenser till forskning för att sedan kunna gå vidare och granska den forskning som texterna hänvisar till. De berättar också att lärare har tagit upp statistik och visat hur statistiska resultat kan vinklas och användas till en avsändares syften. Lärarna kan även ta upp elevexempel på utförda källkritiska granskningar och gå igenom granskningens styrkor och svagheter avseende källkritik. Yrkeseleverna beskriver att lärarna inte har visat hur de kan göra för att avgöra om källor är relevanta eller trovärdiga, eller om information är sann eller falsk. Eleverna beskriver även att de efterlyser att lära sig mer om att använda källkritiskt förhållningssätt djupare än att jämföra två källor eller att svara på frågor utifrån en checklista. Även lärarna problematiserar att arbetet kan bli inriktat på att checka av frågor från en lista.

Informationssökning i olika källor

Granskningen visar att lärarna och skolbibliotekarierna undervisar om informationssökning i olika källor men att genomgångarna inte alltid innefattar aspekter som hur sökmotorer sorterar informationen eller rustar eleverna för att kunna navigera och sova i bredden av information på nätet. Huvudmannen har uppgett att alla elever har nåtts av genomgångar från skolbibliotekarierna men det speglas inte i Skolinspektionens intervjuer med eleverna. Lärarna beskriver att de ständigt återkommer till hur eleverna ska navigera på internet när de söker information. Även skolbibliotekarien beskriver att de i sina genomgångar går igenom hur Google eller andra digitala sökmotorer fungerar och vissa elever beskriver hur de kan ta upp

flera flickor med information för att jämföra information. Eleverna på högskoleförberedande program berättar att lärarna inför större uppgifter går igenom hur man söker information, exempelvis i sökmotorer och databaser som Google Scholar, redaktionellt granskade digitala uppslagsverk eller Digitala Vetenskapliga Arkivet (DIVA). Lärare i samhällskunskap har visat söktekniska knep och skolbibliotekarier har visat för elever på högskoleförberedande program att de inte ska ta första träffen på digitala sökmotorer. Skolbibliotekarierna har även visat eleverna på högskoleförberedande program hur de kan söka i böcker. Eleverna på yrkesprogram beskriver däremot att deras undervisning inte tagit upp frågor kring digital sökteknik samt att skolbibliotekarierna inte varit ute i deras undervisning. Yrkes eleverna beskriver dock att lärarna visat hur de söker information i böcker.

Trots genomgångarna i informationssökning beskriver en stor del av de intervjuade eleverna att de upplever utmaningar med att söka information på ett utförligare eller djupare sätt. Flera elever beskriver även att de ofta tar en av de översta träffarna när de exempelvis söker på Google. Några elever upplever att de inte orkar leta vidare medan andra beskriver att de inte vet hur de ska navigera och sovra informationen om de inte tar den första träffen. Lärarna å sin sida upplever att eleverna utvecklas i sin sökteknik och -kritik under gymnasietiden samt att eleverna är noggranna när de söker information kopplat till skolarbete eller när de ska göra en djupare analys.

Lärarna ger eleverna stöttning i användningen av det källkritiska förhållningssättet

Granskningen visar att eleverna får möjlighet att tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt, men att det finns skillnader i vilken grad det sker. Lärarna ger eleverna stödstrukturer för att de ska kunna omsätta ett källkritiskt förhållningssätt i praktiken, men inte alltid när det gäller att främja elevernas självständighet i hur de själva kan navigera och utnyttja den rika information som finns på internet. Granskningen visar slutligen att det varierar hur och i vilken omfattning eleverna får återkoppling när de söker, granskar och värderar källor.

Källkritiskt förhållningssätt i elevernas uppgifter

Granskningen visar att eleverna får uppgifter som innebär att de får tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt, men att det finns skillnader i vilken omfattning det sker. Lärarna beskriver att de undervisar *i* och inte *om* källkritiskt förhållningssätt. I de högskoleförberedande programmen beskriver eleverna att de löpande ges uppgifter där de själva får arbeta källkritiskt. Det sker i högre grad i vissa ämnen, som samhällskunskap, historia, svenska och engelska, men även andra ämnen har inslag av källkritiskt arbete. Eleverna i högskoleförberedande program beskriver exempelvis att de inom samhällskunskap och svenska har fått arbeta med desinformation

och falska nyheter utifrån aktuella frågor såsom kriget i Ukraina. Samma elevgrupp beskriver vidare att de har haft uppgifter där de har diskuterat och fått träna på att argumentera utifrån olika ståndpunkter, vilket har kopplats an till olika källor. Yrkes eleverna beskriver att de i viss grad får tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt i vissa uppgifter. Eleverna beskriver en uppgift där de skulle skriva en argumenterande text utifrån ett ämne som eleverna själva fick välja och inkluderade att använda och referera till källor.

I de ämnen som genomsyras av ett källkritiskt förhållningssätt berättar eleverna att de ges uppgifter som innebär att de får träna sig på att argumentera samt att underbygga sin argumentation med fakta, källor och identifiera källors syften, till exempel att vara för och emot politiska partiers frågor. Eleverna från högskoleförberedande program beskriver att lärare i samhällskunskap har betonat vikten av att eleverna använder olika källor i sina arbeten samt att elevernas arbeten bör lyfta upp olika aspekter av och åsikter om fenomen som arbetena behandlar.

Av intervjuerna med lärarna och rektorn framgår att det på Nacka gymnasium finns en strategi kring elevernas progression i att tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt, som detta beslut tidigare har nämnt. Arbetet är inriktat på att eleverna ska utvecklas över tid under gymnasiet där gymnasiearbetet i år 3 ligger till grund för eleverna på högskoleförberedande programmen. Progressionen för yrkes elever är dock en utmaning enligt lärare och rektorer, dels utifrån att eleverna både har färre och kortare gymnasiegemensamma ämnen, dels eftersom de inte skriver ett gymnasiearbete på vetenskaplig grund.

Granskningen att undervisningen visserligen omfattar andra källor än textbaserade, men att elevernas egna tillämpningar av ett källkritiskt förhållningssätt i relativt låg utsträckning inkorporerar andra källor än textbaserade. Enligt eleverna har de inte fått någon information om och vägledning i hur de praktiskt kan granska och värdera andra källor än textbaserade, till exempel hur de kan göra bildsökningar.

Aktivt stöd och stödstrukturer för att agera källkritiskt

Granskningen visar att eleverna får vissa stödstrukturer för sina egna tillämpningar av källkritiskt förhållningssätt. Lärarna, både på yrkes- och högskoleförberedande programmen, beskriver att de varje dag tränar eleverna i källkritiskt tänkande. Eleverna från både yrkes- och högskoleförberedande programmen beskriver att lärarna ger dem tips och vägledning till pålitliga och trovärdiga källor. Eleverna från högskoleförberedande program beskriver dessutom att de får stöd från lärarna om de ska använda annan information eller andra källor än de som lärarna rekommenderar. Eleverna beskriver att lärarna då ska vara observanta och granska om informationen och källorna uppfyller de källkritiska kriterierna. Lärarna beskriver att de arbetar med ett stöddokument för granskning och värdering av information och

källor. Det introduceras i år 1 och finns sedan tillgängligt för elever under hela gymnasietiden. Rektorn beskriver att lärarnas stöd till eleverna gällande källkritik finns med i skolans plan för progression.

Lärarna beskriver att de ger stöd till eleverna för att eleverna ska kunna utvecklas i att söka och navigera i informationen på internet. Lärarna beskriver vidare att eleverna behöver stöttning inom området. Eleverna å sin sida beskriver att lärarna visserligen ger förslag på trovärdiga och pålitliga källor att använda – läraren i engelska rekommenderar exempelvis British Broadcasting Corporation (BBC) – och kan ge dem ett välvalt material i uppgifter. Men yrkeselever beskriver att lärarna inte uppmanar dem eller ger vägledning till dem för att själva söka information, utöver de källor som läraren ger dem.

Eleverna från både högskoleförberedande och yrkesprogram beskriver att de upplever lärarna utgår från att eleverna redan besitter ett källkritiskt förhållningssätt. Eleverna beskriver vidare att de skulle vilja bli bättre på "hur:et", den praktiska tillämpningen av ett källkritiskt förhållningssätt: hur de kan resonera kring källor och hur de kan utveckla resonemanget kring källkritik i sina uppgifter. Istället för att det bara blir en form av avprickning.

Återkoppling kring källkritiska ställningstaganden

Granskningen visar att lärarna i varierande omfattning ger feedback och följer upp elevernas tillämpning av källkritiskt förhållningssätt.

Vissa lärare beskriver att de ger utförlig, formativ och individuell återkoppling gällande elevernas tillämpning av ett källkritiskt förhållningssätt, medan andra lärare beskriver att återkopplingen är mindre utförlig. Några lärare beskriver att de strävar efter och brukar ge formativ bedömning inom det källkritiska området. Någon lärare beskriver att hen slutat ge kommentarer på individnivå, på grund av tidsbrist och för att eleverna inte läser kommentarerna. Istället ger hen samlad respons på klassnivå. Gemensamt för alla intervjuade lärare är dock att de beskriver att eleverna efterlyser mer råd och utvecklande återkoppling kring användning av källkritiskt förhållningssätt.

Eleverna från högskoleförberedande program ger en blandad bild av hur lärarna ger återkoppling på deras källkritiska tillämpningar. Vissa elever beskriver att de får återkoppling från lärarna, både på skriftliga uppgifter och direkt muntlig återkoppling i klassrummet. Återkopplingen kan vara framåtsyftande i meningen att lärarna ger råd om hur eleverna kan utvecklas i att tillämpa ett källkritiskt förhållningssätt. Samtidigt beskriver elever från andra högskoleförberedande program att de inte har fått återkoppling. Vissa elever beskriver att effekten av att arbeta med källkritik som efter en checklista innebär att de återkommande skriver liknande i sina källkritiska granskningar samt att lärarnas återkoppling blir motsvarande repetitiv. Lärare kan dock ge återkoppling kring att eleverna bör utveckla sina resonemang och vara

mer resonerande, för att undvika att källkritiken behandlas instrumentellt och ytligt. Eleverna från yrkesprogrammen beskriver å sin sida att de inte har fått återkoppling från lärarna om hur de använt och granskat källor i uppgifter.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver, tillsammans med lärarna och skolbibliotekarierna, förbättra samarbetet gällande undervisningen i källkritiskt förhållningssätt

Granskningen visar att Nacka gymnasium har ett välutvecklat arbete med källkritik, hos skolbibliotekarierna och i vissa ämneslag samt i de högskoleförberedande programmen. Men granskningen visar också att arbetet är mindre utvecklat i andra ämneslag och på yrkesprogrammen samt att dialogen mellan ämneslagen gällande frågor om källkritik sker i låg utsträckning.

Skolinspektionen rekommenderar därför Nacka gymnasium att lyfta frågan om källkritiskt förhållningssätt och visa hur det finns med i olika ämnen, för att skapa en samstämmighet och samsyn. Det kan ske genom att säkerställa att lärarna och skolbibliotekarierna samarbetar och stöttar varandra. Detta för att alla eleverna ska få möta källkritik som ett genomsyrande perspektiv, förankrat i respektive ämnes vetenskapliga utgångspunkter och ämnen. Samarbete eller dialog gällande källkritik mellan ämneslag och program kan vara insats för detta. Att säkerställa att skolbibliotekariens arbete når ut till alla elever, även yrkeselever, kan vara en annan. Detta är angeläget och relevant för alla elever, inte minst utifrån att skolans demokratiska uppdrag gällande att rusta eleverna till att bli aktiva, demokratiska medborgare.

Givet lärarnas behov av kompetensutveckling utifrån den drastiska tekniska utvecklingen kan sådana insatser även fylla funktioner för att förbättra lärarnas förutsättningar att stärka elevernas källkritiska förmåga.

- Lärarna behöver förändra undervisningen i källkritiskt förhållningssätt så att eleverna får söka, värdera och granska andra typer av källor än textbaserade, så som bilder, videoklipp, ljud eller multimodala källor.

Granskningen visar tyngdpunkten för undervisningen i och elevernas tillämpning av ett källkritiskt förhållningssätt ligger på textbaserade källor.

Skolinspektionen rekommenderar därför Nacka gymnasium att utveckla undervisningen på så sätt att lärarna involverar bild-, video-, och ljudkällor i undervisningen, ger eleverna möjlighet att själva tillämpa källkritisk granskning och värdering av så-

dana källor samt ges aktivt stöd från lärarna i sin tillämpning. För detta är det viktigt att lärarna ges uppdaterade kunskaper och goda förutsättningar för att kunna undervisa kring källkritisk granskning av andra typer av källor än textbaserade.

- Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att synliggöra behovet av att eleverna utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt.

Granskningen visar att undervisningen i källkritiskt förhållningssätt inte alltid är djuplodande och motiverande för eleverna. Istället ter sig undervisningen stundtals som avprickande från en lista, omotiverande och repetitivt. Både lärare och elever uttrycker i intervjuerna att det finns en risk att eleverna inte når djupare i sina källkritiska analyser. Granskningen visar även att undervisningen inte alltid når djupt i frågor som rör vetenskapligt förhållningssätt i relation till det källkritiska perspektivet relevans, utan snarare har en tyngdpunkt som utgår ifrån olika analyser av källor och informations avsändare. Som tidigare nämnts utgår undervisningen dessutom i ganska hög grad från textbaserade källor, snarare än sådana typer av källor som unga idag i ökad utsträckning hämtar sin information ifrån: bilder, videoklipp och ljud. Till sist, i anslutning till detta, visar granskningen att eleverna i varierande omfattning får formativ återkoppling på sin tillämpning av ett källkritiskt förhållningssätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna tillsammans med rektorn utvecklar undervisningen genom att i högre grad knyta åskådliggöra behovet av att eleverna utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt samt fördjupa arbetet med ett vetenskapligt förhållningssätt. Detta för att tydliggöra behovet av att tänka kritiskt till information och också motivera eleverna genom att göra detta i relation till frågor som engagerar eleverna. Utmanande återkoppling kan vara ett led i att utveckla elevernas förmågor, såväl som ett led i att fördjupa arbetet för källkritiskt förhållningssätt såväl som att bidra till ett vetenskapligt förhållningssätt, exempelvis gällande källors relevans för uppgifter.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Arne Hellmark

Föredragande/utredare

Signerat av: Arne Hellmark

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Anna Alm och Roger Persson deltagit.

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare och skolbibliotekarie
- En intervju med rektor.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Kvalitetsgranskningen omfattar 30 gymnasieskolor hos både offentliga såväl som enskilda huvudmän. Urvalet omfattar en variation av skolor med avseende på geografisk spridning och storlek. Granskningen har genomförts av undervisningen i år 1 och 2 vid både yrkesförberedande och högskoleförberedande program i ämnena engelska, historia, naturkunskap (alternativt biologi, fysik, kemi), religionskunskap, samhällskunskap och svenska/svenska som andraspråk. Vid sidan av beslut till de granskade skolenheterna kommer även en övergripande rapport publiceras till våren 2024.

Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Inom respektive område granskas följande:

Bedömningsområde 1: Samarbete för att utveckla undervisningen om källkritik

I området granskas hur lärarna utvecklar undervisningen och håller sig uppdaterade i förhållande till en föränderlig samhälls- och teknikutveckling samt till elevernas vardag. Inom detta område är även samarbetet mellan lärare och med skolbibliotekens personal en viktig del för att utveckla skolans arbete och bidra till elevernas källkritiska förhållningssätt samt ge dem möjlighet att tillägna sig konkreta metoder för till exempel informationssökning. Lärarna behöver kunskap för att kunna undervisa eleverna om var och hur de hittar tillförlitliga källor samt balanserad information genom det som kallas sökkritik och källtillit. Lärarna behöver hålla sig uppdaterade så att undervisningen även kan innehålla moment om hur teknik och algoritmer påverkar källor och handlingar samt om hur den digitala tekniken utvecklas. I detta är en viktig del även de plattformar och forum

som eleverna får information från, vilket gör att lärarna behöver hålla sig uppdaterade även kring hur dessa sorterar och visar information.

Bedömningsområde 3: Källkritiken är ständigt närvarande i undervisningen och involverar olika källor och uttryckssätt

Området handlar om huruvida lärarna återkommande genomför undervisning om källkritiskt förhållningssätt i undervisningen. Forskningen visar att kombinationen av kunskapen inom ett ämne och dess vetenskapliga grund och förhållningssätt tillsammans med konkreta metoder för källkritiskt granskning och värderande är särskilt viktigt. Det är därför viktigt att lärarna kontinuerligt integrerar undervisningsmoment om kritiskt tänkande och ett källkritiskt förhållningssätt i respektive ämne.

Det är viktigt att undervisningen innehåller både teoretiska genomgångar och praktiska övningar av källkritiskt förhållningssätt och metod, och att dessa är ständigt levande/närvarande i undervisningen. Läraren behöver presentera olika källkritiska metoder som är relevanta utifrån ämnets vetenskapliga grund samt ge eleverna en möjlighet att reflektera över hur olika digitala källor och informationsflöden kan värderas utifrån olika vetenskapliga traditioner och metoder. Det är således av vikt att undervisningen involverar såväl text som bild, rörlig bild och ljud, samt de plattformar som eleverna använder sig av.

Bedömningsområde 3: Eleverna får stöttning i användningen av källkritiskt förhållningssätt

I området granskas hur lärarna ger eleverna möjlighet att omsätta, utveckla och befästa sina källkritiska förmågor och förhållningssätt. För att utveckla elevernas källkritiska förhållningssätt är det viktigt att lärarna tar ansvar för och leder eleverna genom att medvetet skapa uppgifter med ett väl valt innehåll och med genomtänkta frågor som eleverna ska undersöka. Lärarens ledning och stöttning bör även innebära att eleverna får stöd och konstruktiv, åldersanpassad feedback för att utveckla ett källkritiskt förhållningssätt i förhållande till både digitala och tryckta källor. En annan viktig aspekt är att eleverna ges stödstrukturer, till exempel tydliga instruktioner för hur de ska arbeta eller modeller för hur saker ska presenteras, men de kan också utgöras av vägledning från läraren i konkreta situationer, exempelvis stöd i form av ändamålsenliga och genomtänkta frågor. Allteftersom kunskapen och förmågorna utvecklas över tid finns det möjlighet att minska stödstrukturernas omfattning samtidigt som uppgifterna bör stötta en progression och ge eleverna möjlighet att lära sig använda olika typer av källor samt lär sig deras styrkor och brister.

Det är viktigt att läraren utmanar eleverna att tänka utanför ramarna och ifrågasätta deras antaganden om den information de tar del av och som de undersöker samt producerar inom undervisningen. Uppgifterna bör även omfatta

källkritiska tillvägagångssätt i olika typer av digitala verktyg, olika typer av källor och former av uttryck och ge eleverna möjlighet att arbeta mer fritt med undersökande uppgifter.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Undervisningen i källkritiskt förhållningssätt – fokus gymnasieskolan \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/undervisningen-i-kallkritiskt-forhallningssatt-fokus-gymnasieskolan)

Bilaga 2: Författningsstöd

Gymnasieskolans syfte är enligt **skollagen** (2010:800) bland annat att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper (15 kap. 2 § skollagen). Enligt **läroplanen** ska eleverna kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Deras förmåga att finna, tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktig. Eleverna ska träna sig att tänka kritiskt, att granska information och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ. På så vis närmar sig eleverna ett vetenskapligt sätt att tänka och arbeta. [...] Genom studierna ska eleverna stärka grunden för det livslånga lärandet. Förändringar i arbetslivet, digitaliseringen och den tekniska utvecklingen, internationaliseringen samt miljöfrågornas komplexitet ställer nya krav på människors kunskaper och sätt att arbeta. [...] I ett allt mer digitaliserat samhälle ska skolan också bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse av hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt för att kunna värdera information (Förordning om läroplan för gymnasieskolan [SKOLFS 2011:144], Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag).

I **läroplanen** anges vidare att det är skolans ansvar att varje elev som har slutfört ett nationellt program kan använda sina kunskaper som redskap för att bland annat kritiskt granska normer, påståenden och förhållanden, kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för bland annat kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning och lärande, kan använda bibliotek och deras resurser samt har förutsättningar för att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv och förmåga att kritiskt granska och bedöma det de ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor (Lgy 11, 2.1 Kunskaper, Mål). Enligt läroplanen ska läraren i undervisningen utnyttja de kunskaper och erfarenheter av arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång samt organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat får möjlighet att använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgy 11, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer). Alla som arbetar i skolan ska, i skolans arbete med normer och värden, uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför (Lgy 11, 2.2 Normer och värden, Riktlinjer).

Av **skollagen** följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges handledning och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, däribland skolbibliotek och digitala verktyg. Rektor ansvarar vidare för att lärare och annan personal får möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Rektor har därtill ansvar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

I **ämnesplaner** för engelska, historia, religionskunskap, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, naturkunskap, biologi, fysik och kemi anges bland annat följande avseende respektive ämnes syfte. Undervisningen i engelska ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse av hur man söker, värderar, väljer och tillägnar sig innehåll från olika källor. I historia ska eleverna ges möjlighet att söka, granska, tolka och värdera olika typer av källor och att använda digitala verktyg för att söka information från olika medier. I religionskunskap ska ge eleverna ges möjlighet att analysera texter och begrepp, kritiskt granska källor i digital och annan form, diskutera och argumentera. I svenska och svenska som andraspråk ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker, sammanställer och kritiskt granskar information från olika källor och ge eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att orientera sig, läsa, söva och kommunicera i en vidgad digital textvärld med interaktiva och föränderliga texter. I naturkunskap ska undervisningen syfta till att eleverna bland annat utvecklar förmåga att kritiskt värdera och ta ställning i frågor som har ett naturvetenskapligt innehåll. I biologi, fysik och kemi ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmåga att kritiskt värdera och skilja mellan påståenden som bygger på vetenskaplig respektive icke-vetenskaplig grund. I ämnesplan för samhällskunskap anges att ett komplext samhälle med stort informationsflöde och snabb förändringstakt kräver ett kritiskt förhållningssätt och eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla ett sådant. Det omfattar förmåga att söka, strukturera och värdera information från olika källor och medier samt förmåga att dra slutsatser utifrån informationen. Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

• Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver, tillsammans med lärarna och skolbibliotekarierna, förbättra samarbetet gällande undervisningen i källkritiskt förhållningssätt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

• Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver förändra undervisningen i källkritiskt förhållningssätt så att eleverna får söka, värdera och granska andra typer av källor än textbaserade, så som bilder, videoklipp, ljud eller multimodala källor.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

• Utvecklingsområde 3: Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att synliggöra behovet av att eleverna utvecklar ett källkritiskt förhållningssätt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens/verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?